

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Łódź, dnia 13 stycznia 2016 r.

Poz. 133

UCHWAŁA NR XII/70/15 RADY GMINY KOWIESY

z dnia 3 grudnia 2015 r.

w sprawie uchwalenia „Aktualizacji programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kowiesy na lata 2015-2018 (z uwzględnieniem perspektywy do 2032 roku)”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i poz. 1890) i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 i poz. 1238, z 2014 r. poz. 40, poz. 47, poz. 457, poz. 822, poz. 1101, poz. 1146, poz. 1322 i poz. 1662 oraz z 2015 r. poz. 122, poz. 151, poz. 277, poz. 478, poz. 774, poz. 881, poz. 933, poz. 1045, poz. 1223, poz. 1434, poz. 1593, poz. 1688 i poz. 1936) oraz uchwały Rady Ministrów nr 122/2009 z dnia 14 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” (M.P. z 2009 r. Nr 50, poz. 735), zmienionej uchwałą nr 39/2010 z dnia 15 marca 2010 r. (M.P. z 2010 r. Nr 33, poz. 481) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Aktualizację programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kowiesy na lata 2015-2018 (z uwzględnieniem perspektywy do 2032 roku)” o treści stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.

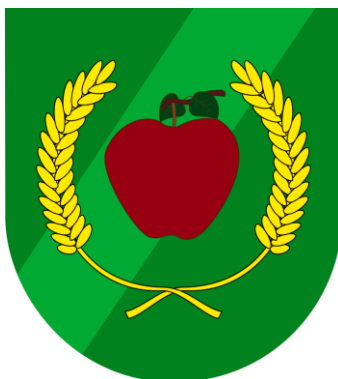
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kowiesy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Przewodniczący
Rady Gminy
Zuzanna Dudziak

Załącznik
do uchwały nr XII/70/15
Rady Gminy Kowiesy
z dnia 3 grudnia 2015 r.

AKTUALIZACJA PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY KOWIESY NA LATA 2015-2018 (Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY DO 2032 ROKU)

Spis treści:

1. Wstęp
2. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego
3. Przepisy prawne dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest
4. Charakterystyka gminy Kowiesy
5. Ilość i stan wyrobów zawierający azbest na terenie Gminy Kowiesy
6. Finansowe aspekty realizacji programu
7. Podsumowanie

Załączniki:

Wykaz składowisk przyjmujących odpady zawierające azbest.

1. Wstęp

Niniejsza „Aktualizacja programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kowiesy na lata 2015-2018 (z uwzględnieniem perspektywy do 2032 roku)” aktualizuje cele i zadania ujęte w Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Kowiesy pow. skierniewicki woj. łódzkie z października 2010 r. Uwzględnia zmiany w obowiązujących przepisach „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, wykaz wyrobów zawierających azbest i miejsce ich wykorzystywania, na podstawie informacji złożonych Wójtowi Gminy przez właścicieli nieruchomości, oraz wnioski i dane z prowadzonej w latach 2010-2014 na terenie gminy akcji usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest z terenów posesji prywatnych.

Azbest

Azbest to grupa wielu minerałów, występujących w formie włóknistej. Nazwa ta dotyczy ogółu minerałów krzemionkowych tworzących włókna. Włókna azbestu cechują się nadzwyczajną wytrzymałością na rozciąganie, elastycznością i odpornością na działania czynników fizycznych i chemicznych. Produkty wykonane z azbestu są ognioodporne, kwasoodporne, odporne na korozję i mają właściwości dźwiękochłonne.

Na podstawie wykopalisk dokonanych w Finlandii stwierdzono, że azbest był stosowany już ok. 4500 lat temu. W Europie Południowej jest znany już od ponad 2500 lat. W XV-XIX wieku azbest dodawany był do różnych surowców w celu uzyskania knotów do świec, niepalnego papieru, skóry, wyrobów tekstylnych, płaszczy żołnierskich.

Dzięki unikalnym właściwościom, w kolejnych latach azbest był wykorzystywany jako surowiec do produkcji ponad 3000 wyrobów. Wykorzystywano go szczególnie w budownictwie jako: pokrycia dachowe, osłony elewacyjne ścian, przewody kominowe, rury wodociągowe i kanalizacyjne.

Ze względu na złe przewodnictwo ciepła i prądu był wykorzystywany jako materiał izolacyjny. Poza tym był stosowany do produkcji sprzętu gospodarstwa domowego, a także produkcji farb, klejów, płytek podłogowych, smarów, pokostów, lepików, do filtrów w przemyśle piwowarskim i farmaceutycznym oraz wojskowych masek p/gazowych. Dzięki ogniotrwałości i izolacyjności termicznej stosowano go do wyrobu tkanin i farb ogniotrwałych.

Chryzolit, który jest uznawany za mniej szkodliwy, jest nadal stosowany w USA. Aktualnie azbest wykorzystuje się do produkcji silników raketowych w amerykańskim programie wahadłowców kosmicznych oraz w przemyśle okrętowym.

W Polsce brak jest złóż azbestu. Azbest wykorzystywany do produkcji był w przeszłości importowany z byłego ZSRR i Kanady. W latach siedemdziesiątych XX wieku sprowadzano rocznie nawet ok. 100 tys. ton azbestu, z czego ok. 85 % wykorzystywano do produkcji pokryć dachowych i elewacji budynków. Pozostały azbest był stosowany do: produkcji rur azbestowo-cementowych (ilość szacuje się na około 600 tys. ton), w hutnictwie i przemyśle ceramicznym (ok. 60 tys. ton). Masę wyrobów małogabarytowych, będących w użyciu ocenia się na 100 tys. ton.

Azbest stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. Pył jaki powstaje podczas wydobycia i przerobu azbestu, a także podczas użytkowania wyrobów zawierających ten materiał, należy do bardzo niebezpiecznych trucizn.

W „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”, który został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r. został umieszczony zapis nakazujący usunięcie azbestu ze wszystkich obiektów w kraju do końca 2032 roku.

Podstawowym celem programu jest oczyszczenie terytorium Polski z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest, wyeliminowanie spowodowanych azbestem negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców Polski, a także sukcesywna likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko w terminie do 2032 r.

Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest dla Gminy Kowiesy określa zasady wspierania przedsięwzięć związanych z realizacją ogólnopolskiego programu na terenie gminy i stanowi realizację zadania zapisanego w Planie Gospodarki Odpadami dla Gminy Kowiesy.

Celem programu jest:

- 1) spowodowanie oczyszczenia obszaru gminy z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest;
- 2) wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców gminy spowodowanych azbestem;
- 3) sukcesywna likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie, w określonym horyzoncie czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska;
- 4) stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest;
- 5) pomoc mieszkańcom gminy w realizacji kosztownej wymiany płyt cementowo-azbestowych zgodnie z przepisami prawa.

2. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego

Wyroby zawierające azbest podzielone są na dwie klasy, przyjmując jako kryterium zawartość azbestu, stosowane spoiwo oraz gęstość objętościową wyrobu.

Klasa I obejmuje wyroby o gęstości objętościowej mniejszej od 1000 kg/m^3 definiowane jako „miękkie”, zawierające powyżej 20% (do 100%) azbestu. Wyroby te łatwo ulegają uszkodzeniom mechanicznym, czemu towarzyszy znaczna emisja włókien azbestu do otoczenia. Najczęściej stosowanymi w tej klasie były wyroby tekstylne z azbestu używane przez pracowników w celach ochronnych, koce gaśnicze, szczeliwa plecione, tekstury uszczelkowe.

Klasa II obejmuje wyroby o gęstości objętościowej powyżej 1000 kg/m^3 definiowane jako „twarde”, zawierające poniżej 20% azbestu. W wyrobach tych włókna azbestowe są mocno związane, a w przypadku mechanicznego uszkodzenia (np. pęknięcia) ma miejsce stosunkowo niewielka emisja azbestu do otoczenia w porównaniu z wyrobami klasy I. Natomiast niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi i środowiska stwarza mechaniczna obróbka tych wyrobów (cięcie, wiercenie otworów) oraz rozbijanie w wyniku zrzucania z wysokości w trakcie prac remontowych. Z zaliczanych do tej klasy wyrobów najbardziej w Polsce rozpowszechnione są płyty azbestowo-cementowe faliste oraz płyty azbestowo-cementowe „karo” stosowane jako pokrycia dachowe, szczególnie na terenach wiejskich oraz płyty płaskie wykorzystywane jako elewacje w budownictwie wielokondygnacyjnym na osiedlach miejskich.

Chorobotwórcze działanie azbestu jest wynikiem wdychania włókien zawieszonych w powietrzu. Biologiczna agresywność pyłu azbestu zależy od stopnia penetracji i ilości włókien w dolnej części układu oddechowego. Wyroby azbestowe stwarzają zagrożenie dopiero wówczas, gdy zaistnieją warunki stwarzające możliwości uwalniania się włókien azbestowych do otoczenia. Dochodzi do tego najczęściej w wyniku poddawania elementów azbestowych obróbce mechanicznej, a także wskutek naruszania struktury wyrobu. Szkodliwość włókien azbestowych zależy od ich długości i średnicy.

Większe włókna są mniej szkodliwe, gdyż w większości zatrzymują się w górnych drogach oddechowych, skąd są usuwane przez rzęski. Włókna bardzo drobne są usuwane przez system odpornościowy. Najbardziej niebezpieczne dla organizmu ludzkiego są włókna o długości $>5 \mu\text{m}$ i średnicy $<3 \mu\text{m}$, przenikają one do dolnych dróg oddechowych, wbijają się w do płuca i w wyniku wieloletniego podrażnienia komórek wywołują nowotwory. Włókna takie powstają najczęściej podczas ścierania wykładzin hamulcowych i sprzęgłowych samochodów starszego typu.

Pojawienie się patologii będących następstwem ekspozycji na pył azbestu jest uzależnione od rodzaju ekspozycji. Ekspozycja może być: zawodowa, parazawodowa i środowiskowa. Różnią się one wielkością stężeń włókien, rozmiarami włókien, długością trwania narażenia, skutkami dla zdrowia i wielkością ryzyka wystąpienia nowotworów złośliwych. Narażenie zawodowe na pył może być przyczyną chorób, takich jak:

- pylica azbestowa (azbestoza) – jest to śródmiąższowe zwłóknienie tkanki płucnej z obecnością ciałek lub włókien azbestowych. Ciężkość azbestozy zależy od kumulowanej dawki włókien azbestu i okresu jaki upłynął od pierwszego narażenia. Procesy zwłóknieniowe przebiegają bardzo wolno – objawy kliniczne pojawiają się najczęściej dopiero po 10 latach. Choroba ta przejawia się suchym, męczącym kaszlem, dusznością wysiłkową, bólami w klatce piersiowej oraz objawami nieżyty oskrzeli i rozedmy płuc,
- zmiany opłucnowe – występują już przy niewielkim narażeniu na włókna azbestowe. Mogą występować pod postacią blaszek, zgrubień i odczynów wysiękowych. Zgrubienia opłucnej towarzyszą zwykle procesom włóknienia sąsiadującej tkanki. Zmiany opłucnowe powodują ograniczenie funkcjonowania płuc, a także zwiększają ryzyko zachorowania na raka oskrzeli i międzybłoniaka opłucnej,
- rak płuc – to najpowszechniejszy nowotwór wywołany przez azbest. Azbestowe zmiany nowotworowe mają tendencję do umiejscowienia się w dolnej części płuca, w przeciwieństwie do innych nowotworów, które w większości umiejscawiają się w górnej części płuca. Ekspozycja na azbest powoduje powstawanie międzybłoniaków opłucnej i otrzewnej. Choroba ta jest postępująca i prowadzi do śmierci. Okres rozwoju może wynosić nawet 25-40 lat, a śmierć następuje po dwóch latach od wystąpienia objawów. Nowotwór rozwija się najczęściej u osób zawodowo narażonych na kontakt z azbestem, a także u osób mieszkających w okolicach kopalni i zakładów przetwórstwa azbestu. Najczęściej raka płuc wywołuje azbest amfibolowy. Ilość wykrywanych tego typu nowotworów zwiększa się o około 10% rocznie,

- międzybłoniak opłucnej – jest to rzadko występujący nowotwór złośliwy. Jest to choroba trudna do zdiagnozowania, charakteryzująca się wysoką śmiertelnością oraz krótką przeżywalnością wynoszącą około jednego roku od momentu wystąpienia najczęstszych objawów klinicznych w postaci trudności oddechowych, bólów w klatce piersiowej, kaszlu, wysięku w jamie opłucnej. Nowotwór ten występuje najczęściej u osób powyżej 65 roku życia. W Polsce z powodu międzybłoniaka opłucnej umiera rocznie około 120 osób.

W ekspozycji parazawodowej i środowiskowej na pył azbestu głównym skutkiem jest międzybłoniak opłucnej i wzrost ryzyka raka płuca.

3. Przepisy prawne dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest

Regulacje prawne dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest, począwszy od realizacji obowiązku dokonania przeglądu technicznego tych wyrobów do zdeponowania wytworzonych odpadów na składowisku, są zamieszczone w aktach prawnych, które przedstawiono w poniższym wykazie.

Wykaz podstawowych aktów prawnych regulujących postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest:

- ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.). Ustawa weszła w życie 28 września 1997 roku. Zakazuje ona wprowadzania na polski obszar celny azbestu, wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten surowiec. Zgodnie z ustawą produkcja płyt azbestowo-cementowych została zakończona we wszystkich zakładach do 28 września 1998 r., a z dniem 28 marca 1999 r. nastąpił zakaz obrotu tymi płytami.
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21, z późn. zm.). Ustawa określa zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. Ustawa wprowadza obowiązek opracowania planów gospodarki odpadami na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym,
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1409). Wśród wielu przepisów znajduje się zapis mający zastosowanie w przypadkach występowania azbestu. Art. 30 ust. 3 stanowi: właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych, objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1 tego art. jeżeli ich realizacja może naruszyć ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować:
 - zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia,
 - pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków,
 - pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych,
 - wprowadzenie, utrwalenie bądź zwiększenie ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich,
- ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2011 r. Nr 227, poz. 1367). Ustawa określa zasady przewozu towarów niebezpiecznych, wymagania w stosunku do kierowców i innych osób wykonujących czynności związane z tym przewozem oraz organy właściwe do sprawowania nadzoru i kontroli w tych sprawach,
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.). Ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju. Ustawa zawiera szereg istotnych i ważnych postanowień dotyczących, m.in.:
 - państwowego monitoringu środowiska jako systemu pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku,
 - opracowania prognoz oddziaływania na środowisko, w tym gospodarki odpadami, a także programów wojewódzkich, zmierzających do przestrzegania standardów jakości środowiska,

- ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem, sposobu postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska,
 - kar i odpowiedzialności za nie przestrzeganie zasad i przepisów dotyczących ochrony środowiska,
 - konieczności oznaczenia instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz miejsc, w których on się znajduje.
- ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1085, z późn. zm.). Ustawa reguluje tryb postępowania oraz obowiązki podmiotów określanych ustawą. W art. 54 ustawa odnosi się do odpowiednich zapisów ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Ustawa udziela delegacji ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, ministrem właściwym do spraw transportu oraz ministrem właściwym do spraw środowiska – sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.
- ustawa z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 1203, z późn. zm.). Ustawa reguluje – na gruncie prawa europejskiego – problematykę dotyczącą substancji i preparatów chemicznych, w tym niebezpiecznych. Ustawa określa warunki, zakazy lub ograniczenia produkcji, wprowadzania do obrotu lub stosowania substancji i preparatów chemicznych, w celu ochrony przed szkodliwym wpływem tych substancji i preparatów na zdrowie człowieka lub na środowisko. Zgodnie z ustawą tworzy się urząd Inspektora do Spraw Substancji Preparatów Chemicznych,
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1923). Zamieszcza rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych w wymienionych niżej grupach i podgrupach z przypisanym kodem klasyfikacyjnym:
- 06 07 01 - odpady azbestowe z elektrolizy,
 - 06 13 04 - odpady z przetwarzania azbestu,
 - 10 11 81 - odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła),
 - 10 13 09 - odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo-azbestowych,
 - 15 01 11 - opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi,
 - 16 01 11 - okładziny hamulcowe zawierające azbest,
 - 16 02 12 - zużyte urządzenia zawierające azbest,
 - 17 06 01 - materiały izolacyjne zawierające azbest,
 - 17 06 05 - materiały konstrukcyjne zawierające azbest,
- rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. z 2010 r. Nr 162, poz. 1089),
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz. 31),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824). Określa obowiązki pracodawcy zatrudniającego pracowników przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest,

- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126). Określa zakres i formę informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (zwanego „planem bioz”) oraz szczegółowy zakres rodzajów robót budowlanych, stwarzających zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi (wyroby zawierające azbest),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 1450). Określa terminy, sposoby przedkładania wojewodzie przez organa władz samorządowych informacji o rodzaju, ilości i miejscu występowania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest,
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. z 2012 r. poz. 890, z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez marszałka województwa rejestru wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2013 r. poz. 25).

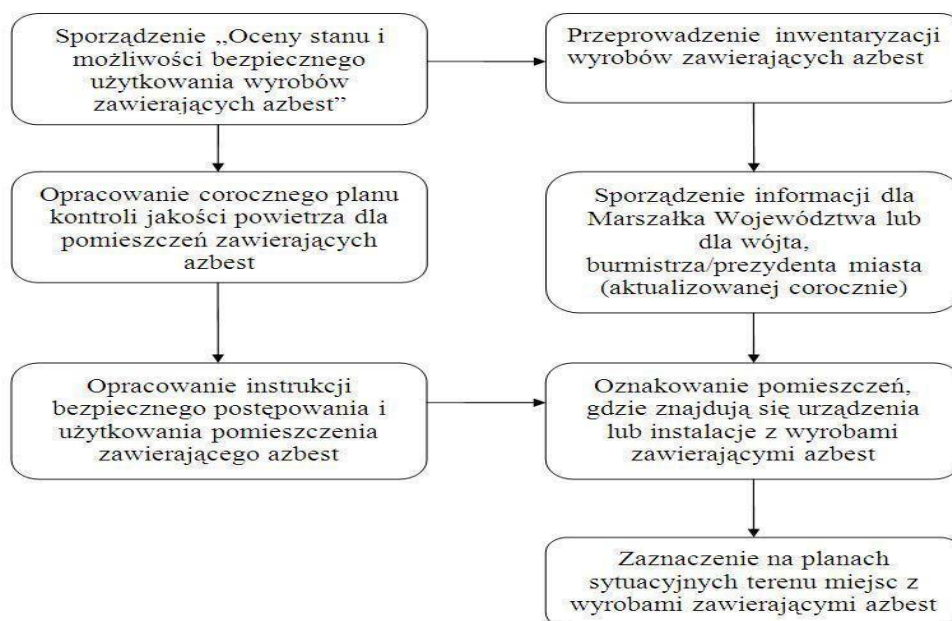
Polskie prawodawstwo dopuszcza wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest w użytkowanych budynkach, instalacjach lub urządzeniach do końca grudnia 2032 roku. W sposób szczegółowy określa również wymagania dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami azbestowymi, obowiązki organów administracji, a także właścicieli i zarządców nieruchomości w tym zakresie oraz obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Podstawowe obowiązki organów samorządowych, właścicieli i zarządców nieruchomości oraz przedsiębiorców prowadzących działalność, w wyniku, której powstają odpady zawierające azbest, przedstawiono poniżej.

Obowiązki gminy:

- gromadzenie informacji przekazywanych przez osoby fizyczne (właścicieli i zarządców nieruchomości) o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,
- przedkładanie marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu,
- opiniowanie programów gospodarki odpadami niebezpiecznymi (w tym odpadami zawierającymi azbest),
- prowadzenie lokalnej polityki społecznej w zakresie opłat za składowanie odpadów zawierających azbest, w stosunku do uboższych właścicieli obiektów. Częściowe lub całkowite zwalnianie z opłat – inicjowanie organizowanie innych form pomocy dla mieszkańców, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Obowiązki właścicieli, zarządców lub użytkowników nieruchomości:

- kontrola wyrobów zawierających azbest znajdujących się w obiektach, urządzeniach budowlanych, urządzeniach przemysłowych lub innych miejscach zawierających azbest,
- usuwanie wyrobów zawierających azbest zakwalifikowanych zgodnie z oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia wyrobu lub jego uszkodzenia,
- przegląd i oznakowanie, w sposób przewidziany przez prawo, miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest,
- sporządzenie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury,
- sporządzenie i przedłożenie marszałkowi województwa (dot. przedsiębiorców) lub wójtowi gminy (dot. osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami) oraz aktualizacja informacji o:
 - wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,
 - wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zastało zakończone.

Obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest:

- uzyskanie pozwolenia, decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami niebezpiecznymi albo złożenie organowi informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (zależnie od ilości wytwarzanych odpadów),
- przeszkolenie przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników i osób kierujących lub nadzorujących, w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz w zakresie przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- opracowanie przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:
- identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium,
- informacje o metodach wykonywania planowanych prac,
- zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
- ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoringu powietrza,
- posiadanie niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planów prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu,
- zgłoszenie prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy,
- zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania w sposób określony w § 8 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,

- złożenie właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych.

Warunkiem koniecznym bezpiecznego dla ludzi i środowiska użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest jest rzetelnie sporządzona inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest i ocena ich stanu, określająca, w zależności od rodzaju, stanu i sposobu zastosowania azbestu, stopień pilności wymiany wyrobów zawierających azbest.

W rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (wcześniejsze Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 2 kwietnia 2004 r.), założono wykonanie inwentaryzacji oraz dokonanie oceny stanu wyrobów zawierających azbest na 2004 r. Od tego też roku właściciele i zarządcy obiektów zobligowani są do przekazywania marszałkowi województwa i wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania oraz informacji o wyrobach, których wykorzystanie zakończono.

Przepisy w sposób bezpośredni nie precyzują, kto może być wykonawcą prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest, biorąc jednak pod uwagę obowiązki jakie postawiono przed wykonawcą, wnioskować należy, że tego typu prace powinna wykonywać wyspecjalizowana jednostka posiadająca stosowne zezwolenia oraz wyposażenie techniczne i socjalne zapewniające prowadzenie prac oraz odpowiednie zabezpieczenie pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu.

4. Charakterystyka gminy Kowiesy

Gmina Kowiesy to gmina wiejska i większość jej obszaru stanowią grunty orne. Zlokalizowana jest we wschodniej części powiatu skierniewickiego w województwie łódzkim. Gminę zamieszkuje 2983 osób, w tym 1506 kobiet (dane z GUS na dzień 31.12.2014 r.).

W skład gminy wchodzi sołectwa: Borszyce – Wola Pękoszewska, Budy Chojnackie, Chełmce, Chojnata, Chojnatka, Chrzczonowice, Franciszków, Jakubów, Jeruzal – Wólka Jeruzalska, Kowiesy – Wymysłów, Lisna, Michałowice, Nowy Lindów, Nowy Wylezin – Janów, Paplin, Paplinek, Pękoszew, Stary Wylezin, Turowa Wola, Ulaski, Wędrogów, Wycinka Wolska i Zawady.

Gmina Kowiesy sąsiaduje z gminą Biała Rawska, Mszczonów, Puszcza Mariańska i Nowy Kawęczyn. Gmina stanowi 11,32% powierzchni powiatu skierniewickiego.

Demografia

Obszar gminy zamieszkuje 2983 osoby (wg stanu na 31.12.2014 r.), w tym 1506 kobiet.

Ludność gminy Kowiesy w latach 2010-2014:

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba mieszkańców ogółem	2978	2984	2993	3012	2983
Mężczyźni	1484	1489	1488	1485	1477
Kobiety	1494	1495	1505	1527	1506

* Wg danych GUS.

Z analizy danych statystycznych dotyczących liczby mieszkańców w latach 2010-2013 wynika, że w gminie Kowiesy nastąpił minimalny wzrost liczby ludności. W 2014 roku liczba mieszkańców zmniejszyła się.

Mieszkalnictwo

Jakość i komfort mieszkań na terenie gminy systematycznie się poprawia.

2012		2013		2014	
Liczba mieszkań	Powierzchnia m ²	Liczba mieszkań	Powierzchnia m ²	Liczba mieszkań	Powierzchnia m ²
1219	100751	1218	100921	1228	102394

* Wg danych GUS.

Wg danych GUS wskaźniki dotyczące zasobów mieszkaniowych kształtują się następująco:

Przeciętna	Gmina Kowiesy	Powiat Skierniewicki	Województwo Łódzkie
Liczba izb w 1 mieszkaniu	3,84	4,19	3,58
Osób w 1 mieszkaniu	2,47	3,17	2,53
Osób na 1 izbę	1,55	0,76	0,7
Powierzchnia użytkowa mieszkania (m ²)	82,86	89,71	68,12
Powierzchnia użytkowa na 1 osobę (m ²)	33,51	28,27	26,9

Rolnictwo

Gmina Kowiesy to typowa gmina wiejska i większość jej obszaru stanowią grunty orne. Ogółem użytki rolne (grunty orne, sady, łąki i pastwiska) stanowią 73% powierzchni gminy, zaś 21% – lasy. Na pozostałą powierzchnię składają się m.in. szlaki komunikacyjne – 3%, wody – 0,4%, i nieużytki – 0,6% powierzchni. Dość wysoka jakość gleb pozwala na rozwój sadownictwa, a w ostatnich latach także warzywnictwa.

Działalność pozarolnicza

Głównie z braku zaplecza umożliwiającego rozwój przemysłu, jak również mało dochodowego rolnictwa ludność gminy poszukuje zatrudnienia poza rolnictwem, zakładając własne małe firmy handlowo-usługowe. W 2014 roku na terenie gminy działało 145 podmiotów gospodarczych.

Środowisko przyrodnicze

Na terenie gminy Kowiesy znajdują się następujące obszary objęte ochroną:

- Bolimowski Park Krajobrazowy – obejmuje komplet lasów Puszczy Bolimowskiej, rozciągającej się pomiędzy Skierniewicami, Łowiczem, Bolimowem i Żyrardowem,
- obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Chojnatki – obszar położony jest w całości na terenie gminy Kowiesy. Powierzchnia obszaru wynosi 519 ha,
- lasy ochronne wodochronne,
- pomniki przyrody ożywionej:
 - lipa drobnolistna, wiąz szypułkowy, kasztanowiec biały, klon pospolity, jesion wyniosły, topola szara, lipa drobnolistna,
- pomniki przyrody nieożywionej – głaz narzutowy we wsi Zawady.

W granicach Bolimowskiego Parku Krajobrazowego znajdują się 4 rezerwaty (3 leśne i 1 wodny- „Rawka”), Puszcza Bolimowska oraz wiele pomników przyrody.

5. Ilość i stan wyrobów zawierający azbest na terenie Gminy Kowiesy.

Z usuwaniem wyrobów zawierających azbest nierozzerwalnie związany jest proces powstawania odpadów. Powszechną metodą unieszkodliwiania odpadów z azbestem jest ich składowanie. Dopuszczalne jest również wdrażanie nowych technologii umożliwiających unicestwienie włókien azbestu oraz pozostawianie w ziemi – w dopuszczonych prawem przypadkach – wyrobów azbestowych wycofanych z użytkowania.

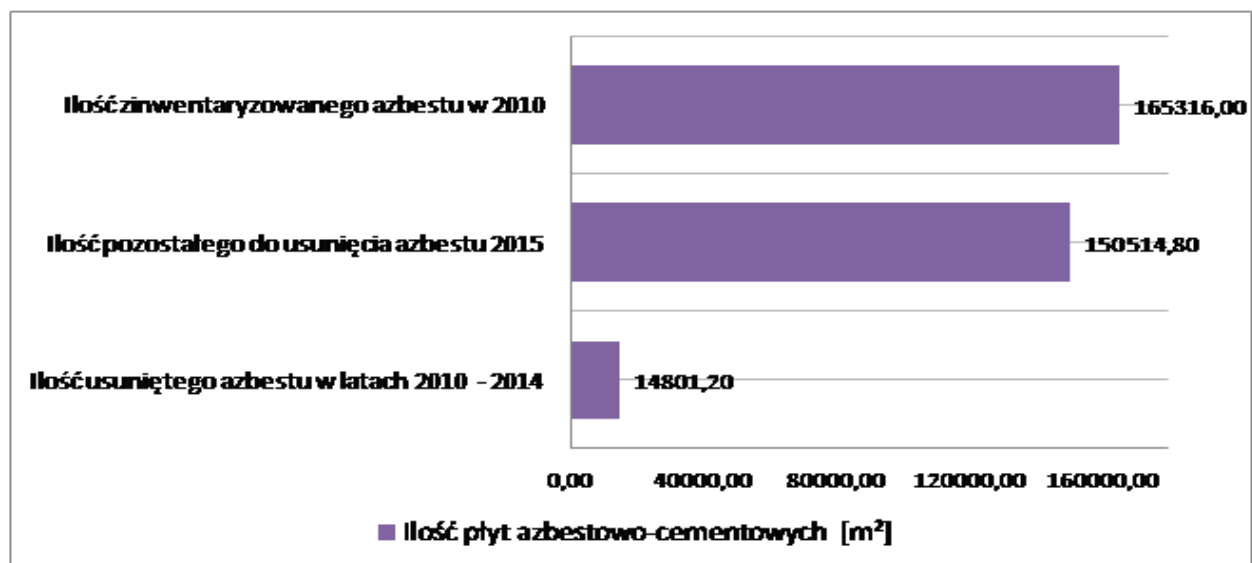
Usuwanie i wymiana wyrobów zawierających azbest jest zadaniem długotrwałym ze względu na ich dużą ilość, a także wysokość potrzebnych środków finansowych.

W 2010 r. na terenie Gminy Kowiesy dokonano inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest. Inwentaryzacja została przeprowadzona we wszystkich sołectwach.

W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące ilości azbestu na terenie gminy Kowiesy zinwentaryzowanego w 2010 r., ilość usuniętego azbestu (w latach 2010-2014) oraz ilości azbestu pozostałego do usunięcia (wg stanu na czerwiec 2015 r.) Dane przedstawione zostały w podziale na poszczególne sołectwa.

Lp.	Sołectwo	Ilość zinwentaryzowanego azbestu (stan na czerwcu/lipcu 2010 r.)		Ilość usuniętego azbestu w latach 2010-2014		Ilość pozostałego do usunięcia azbestu (stan na czerwiec 2015 r.)	
		Liczba obiektów zawierających azbest	Ilość płyt azbestowo-cementowych [m ²]	Liczba obiektów z których usunięty został azbest	Ilość usuniętego azbestu [m ²]	Liczba obiektów zawierających azbest	Ilość płyt azbestowo-cementowych [m ²]
1.	Budy Chojnackie	35	3591	2	510	33	3081
2.	Chełmce	130	9834	0 (płyty luzem)	446,7	130	9387,3
3.	Chojnata	23	1773	0 (płyty luzem)	38	23	1735
4.	Chojnatka	32	2811	5	226,9	27	2584,1
5.	Chrzczonowice	91	12655	1	568	90	12087
6.	Franciszków	20	1781	2	93,3	18	1687,7
7.	Jakubów	23	4187	5	880,3	18	3306,7
8.	Jeruzal - Wólka Jeruzalska	241	16812	6	765,6	235	16046,4
9.	Kowiesy - Wymysłów	64	6191	5	743,3	59	5447,7
10.	Lisna	117	9783	2	914,9	115	8868,1
11.	Michałowice	42	6598	4	1101,3	38	5496,7
12.	Nowy Lindów	30	3470	0 (płyty luzem)	139,5	30	3330,5
13.	Nowy Wylezin - Janów	50	5699	2	268,8	48	5430,2
14.	Paplinek	35	3925	0 (płyty luzem)	235,3	35	3689,7
15.	Paplin	135	15937	6	1525,1	129	14411,9
16.	Pękoszew	36	3527	3	1300	33	2227
17.	Stary Wylezin	89	10312	3	509,3	86	9802,7
18.	Turowa Wola	42	5786	2	300,7	40	5485,3
19.	Ulaski	29	2623	2	275,3	27	2347,7
20.	Wędrogów	25	5161	2	680	23	4481
21.	Wola Pękoszewska - Borszyce	201	22277	8	1234,7	193	21042,3
22.	Wycinka Wolska	38	5480	4	2044,2	34	3435,8
23.	Zawady	44	5103	-	-	44	5103
RAZEM:		1572	165.316	64	14.801,2	1508	150.514,8

Ilość wyrobów azbestowych w Gminie Kowiesy

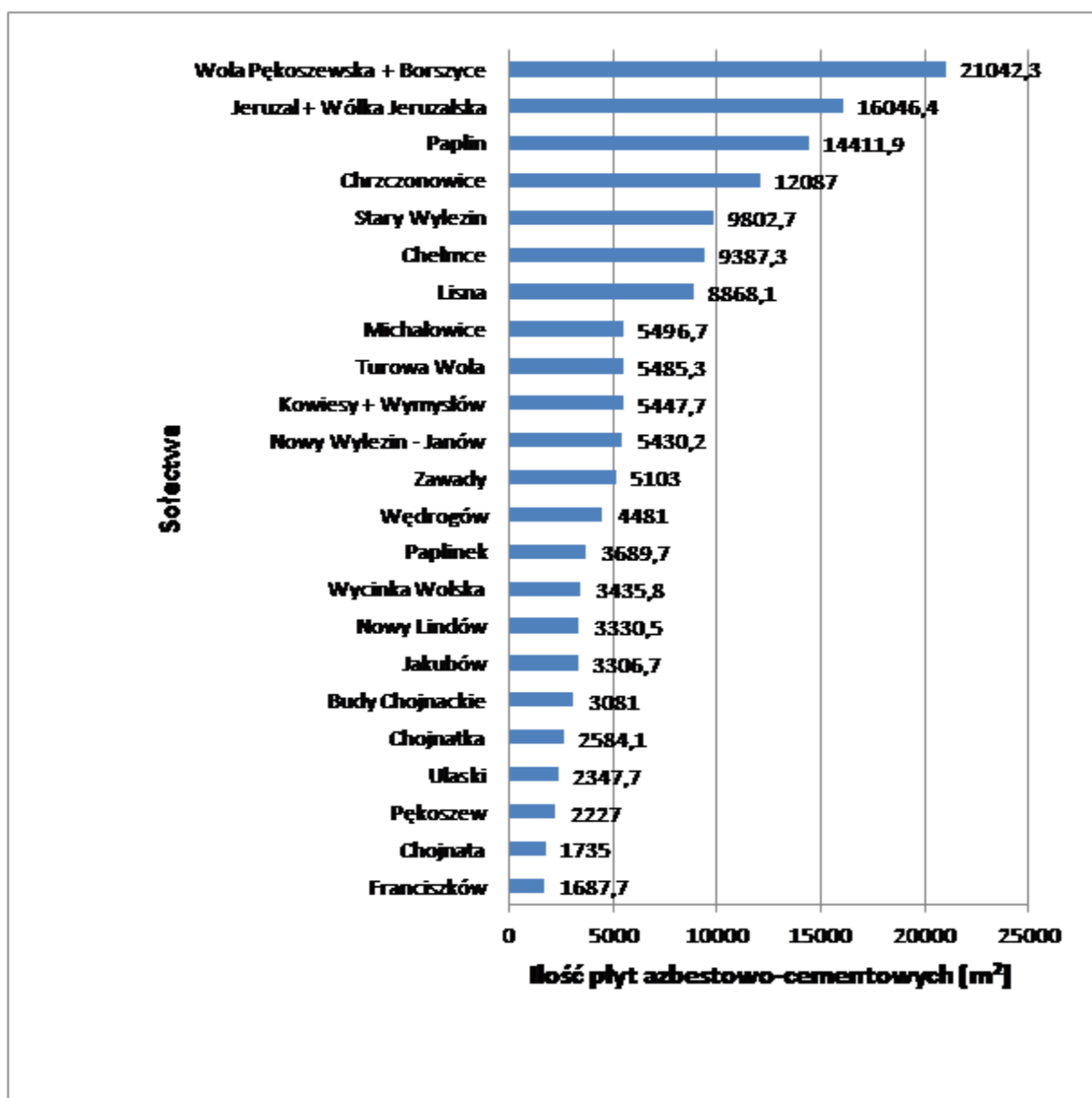

Odbiór wyrobów azbestowych od mieszkańców w gminie Kowiesy został podzielony na etapy:

	„Odbiór, transport i składowanie odpadów zawierających azbest od mieszkańców Gminy Kowiesy – etap I”	„Odbiór, transport i składowanie wyrobów zawierających azbest od mieszkańców Gminy Kowiesy – etap II”
Całkowity koszt zadania	19.759,95 zł	39.884,00 zł
Kwota dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Łodzi	19.562,00 zł	19.543,00 zł
Kwota dofinansowania ze środków NFOŚiGW w Warszawie	-	19.942,00 zł
Zadanie zrealizowane w terminie	do 30 kwietnia 2013 r.	do 15 lipca 2014 r.
Ilość odebranych wyrobów azbestowych	86,92 Mg	148,3 Mg

Podczas realizacji pierwszego etapu odbioru wyrobów azbestowych z terenu gminy w 2013 r. usunięto łącznie 86,92 tony płyt azbestowo-cementowych. W sumie od mieszkańców Gminy Kowiesy odebrano 235,22 tony wyrobów zawierających azbest. Stanowi to prawie 10% całkowitej ilości wyrobów azbestowych oszacowanych w trakcie inwentaryzacji z 2010 r.

Ilość pozostałego do usunięcia azbestu (stan na czerwiec 2015 r.)

Wyroby zawierające azbest na terenie gminy to głównie eternit falisty pokrywający dachy budynków mieszkalnych i gospodarczych. Najwięcej wyrobów zawierających azbest znajduje się na terenie sołectw Jeruzal - Wólka Jeruzalska 16.046,4 m², Paplin 14.411,9 m², Wola Pękoszewska - Borszyce tam też do usunięcia jest największa ilość tego odpadu 21.042,3 m².

Firmy, które trudnią się wywozem azbestu z gminy Kowiesy:

- „ECO-POL” Sp. z o. o., ul. Dworcowa 9, 86-120 Pruszcz,
- PPUH „ANWO”, ul. Jana Pawła II 80, 99-400 Łowicz.

Wymienione powyżej firmy wygrały przetargi na odbiór azbestu z terenu gminy. Na obszarze gminy nie prowadzi tego typu działalności żadna firma lokalna.

Obliczenie masy odpadów azbestowych pozostałych do usunięcia na terenie gminy Kowiesy

Przyjęto średnią wagę 1 m² płyty azbestowo-cementowej – 15,5 kg.

Znając ilość płyt azbestowych oraz ciężar 1 płyty można obliczyć szacunkową wagę wyrobów azbestowo-cementowych na terenie gminy.

$$150514,8 \times 15,5 \text{ kg} = 2333 \text{ Mg}$$

Łącznie na terenie gminy Kowiesy znajduje się jeszcze około 2333 Mg płyt azbestowo-cementowych.

Według stopni pilności prac demontażowych wyrobów azbestowych w gminie Kowiesy szacuje się, że najczęściej występuje I i II stopień pilności prac w świetle oceny stanu technicznego obiektów z wbudowanym azbestem.

W istocie nie znaczy to, że wyroby azbestowe są w złym stanie technicznym. Skala ocen i punktacji opiera się na dość nieprecyzyjnych określeniach wartości. Wyroby azbestowe zamontowane w obiektach mogą być ocenione przez właściciela za dobrze funkcjonujące (np. dach jest szczelny i wytrzymały).

6. Finansowe aspekty realizacji programu

Głównym źródłem finansowania unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych są środki własne Gminy, dotacje i fundusze ochrony środowiska. Innym sposobem finansowania inwestycji są źródła obce.

Dotacje i kredyty krajowe

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.) określa zasady funkcjonowania narodowego i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej mogą być przeznaczone m.in. na wspomaganie działalności w zakresie:

- dofinansowywania inwestycji ekologicznych realizowanych ze środków pochodzących z Unii Europejskiej oraz funduszy krajowych,
- badań, upowszechniania ich wyników, a także postępu technicznego w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- zapobiegania lub usuwania skutków zanieczyszczenia środowiska, w przypadku gdy nie można ustalić podmiotu za nie odpowiedzialnego,
- innych zadań służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikających z zasady zrównoważonego rozwoju, ustalonych w planach działalności wojewódzkich funduszy, w tym na programy ochrony środowiska, programy ochrony powietrza, programy ochrony przed hałasem, plany gospodarki odpadami, plany działań krótkoterminowych, a także na realizację powyższych planów i programów.

Fundusze Unii Europejskiej

Głównym źródłem finansowania części działań będą środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej przy współdziałaniu środków z budżetu Gminy, które przy współfinansowaniu inwestycji ze środków unijnych będą stanowić, tzw. wkład własny.

Programy z których można uzyskać dofinansowanie to:

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

W programie założono, że usuwanie wyrobów zawierających azbest odbywać się będzie ze wsparciem finansowym ze środków publicznych – budżetu gminy. Sposób dofinansowania będzie dostosowany corocznie do obowiązujących przepisów w tym zakresie.

Dofinansowanie odbywać się będzie ze środków:

- Budżetu Gminy Kowiesy,
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi,
- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Dla oszacowania prawdopodobnych kosztów przedsięwzięcia, przyjęto następujące jednostkowe koszty wykonania ww. usług:

- *ECO-POL* (umowa z 2013 r.) - 270 zł brutto za 1 Mg. W 2013 r. przyjęto, iż waga 1 m² płyty wynosi 15 kg, czyli średni koszt to 4,05 zł za 1 m²,
- *ANWO* (umowa z 2014 r.) - 268,92 zł brutto za 1 Mg. W 2014 r. przyjęto, iż waga 1 m² płyty wynosi 16 kg, czyli średni koszt to 4,30 zł za 1 m².

W założeniach Urzędu Gminy Kowiesy wyżej wymienione firmy zajmują się odbiorem, transportem i utylizacją wyrobów azbestowych na terenie gminy.

Demontaż wyrobów azbestowych leży po stronie właścicieli obiektów. Wykonują to głównie firmy zewnętrzne, a za koszt usunięcia płaci sam mieszkaniec.

Poniższa tabela przedstawia harmonogram rzeczowy programu:

Harmonogram rzeczowy na lata 2015-2032

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji
1.	Opracowanie Aktualizacji Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	2015
2.	Zorganizowanie spotkań z mieszkańcami, którzy zgłosili posiadanie wyrobów zawierających azbest, informacja na temat zarejestrowanych firm zajmujących się zdejmowaniem eternitu	2015
3.	Działalność informacyjna i edukacyjna skierowana do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków, budowli i instalacji zawierających azbest	2015-2032
4.	Realizacja „Programu...”	2015-2032
5.	Coroczna aktualizacja bazy danych o obiektach zawierających azbest	2015-2032
6.	Okresowa weryfikacja i aktualizacja programu usuwania azbestu	co 4 lata

Ze względu na dość dużą skalę występowania wyrobów azbestowych na terenie gminy, władze samorządowe muszą podjąć starania o pozyskanie środków zewnętrznych oraz uwzględnić problem dofinansowania usuwania azbestu w corocznych budżetach Gminy - by zgodnie z „Krajowym programem usuwania azbestu...” do 31 grudnia 2032 r. całkowicie usunąć azbest z terenu gminy Kowiesy.

O kolejności usuwania wyrobów azbestowych powinny decydować wyniki oceny stanu technicznego pokrycia dachowego.

Należy podkreślić, że podmioty prowadzące roboty demontażowe, transport i utylizację odpadów zawierających azbest, zgodnie z przepisami prawa, powinny posiadać odpowiednie pozwolenia. Firma zajmująca się usuwaniem azbestu na terenie gminy Kowiesy zostanie wyłoniona na drodze przetargu.

W gminie Kowiesy na budynkach mieszkalnych znajduje się ok. 150.514,8 m² płyt azbestowo-cementowych. Ogólny koszt usunięcia azbestu z budynków w latach 2015 – 2032 wyniesie:

$$150514,8 \text{ m}^2 * 4,18 \text{ zł/ m}^2 = 629151,9 \text{ zł.}$$

Przybliżony roczny koszt to około: 37 tys. zł.

Realizacja „Programu usuwania azbestu...” będzie procesem długofalowym ze względu na ograniczone możliwości finansowe zarówno samorządu jak i mieszkańców.

7. Podsumowanie

Pomimo wprowadzenia zakazu stosowania azbestu w nowych budynkach i technologiach będzie on elementem struktury wielu obiektów jako materiał wbudowany jeszcze przez kilkadziesiąt lat. Należy pamiętać, że nie jest szkodliwa sama obecność w budynku materiałów zawierających azbest. Niebezpieczeństwo pojawia się w wyniku nieprawidłowego obchodzenia się z tymi elementami, na skutek czego mogą one stać się niebezpieczne będąc źródłem emisji włókien azbestowych do powietrza.

Bardzo ważne jest zastosowanie się właścicieli i zarządców obiektów budowlanych do obowiązku prowadzenia okresowych kontroli i oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz przekazywania właściwym jednostkom danych o ilości, stanie i miejscu występowania azbestu. Pozwoli to na uzyskanie pełnej wiedzy na ten temat i podejmowanie przez jednostki samorządowe skutecznych działań mających na celu pomoc właścicielom obiektów w usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu. Istotna jest również świadomość przedsiębiorców wykonujących prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Wykonywanie tych prac wyłącznie przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy, pozwoli wyeliminować zagrożenie wynikające z nieprawidłowego ich prowadzenia. Z tego względu jednym z głównych celów niniejszego programu jest przybliżenie jak najszerszym kręgom społeczeństwa problematyki bezpiecznej eksploatacji i usuwania wyrobów zawierających azbest.

Zaproponowana przez Gminę forma dofinansowania dla właścicieli obiektów i urzędzeń zawierających azbest stawia jako warunek pomocy spełnienie wszystkich wymogów formalnych dotyczących informowania o tych wyrobach oraz prowadzenia prac przy usuwaniu azbestu. Upowszechnienie programu będzie skutkowało podnoszeniem świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją i usuwaniem azbestu.

Zdemontowane wyroby zawierające azbest są odpadami niebezpiecznymi i zakazane jest ich powtórne użycie. Składowanie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest dopuszczalne jest tylko na przeznaczonych do tego składowiskach (wykaz czynnych składowisk przyjmujących odpady zawierające azbest przedstawia załącznik).

Na terenie gminy Kowiesy nie przewiduje się wzrostu ilości wyrobów zawierających azbest z uwagi na obowiązujący całkowity zakaz ich stosowania. Ilość tych wyrobów będzie sukcesywnie malała w związku z ich stopniowym usuwaniem, które zakończone zostanie do roku 2032 (po całkowitym oczyszczeniu terenu gminy z ww. wyrobów).

Załącznik
do Aktualizacji programu usuwania wyrobów
zawierających azbest z terenu Gminy Kowiesy
na lata 2015-2018
(z uwzględnieniem perspektywy do 2032 roku)

WYKAZ SKŁADOWISK PRZYJMUJĄCYCH ODPADY ZAWIERAJĄCE AZBEST

WYKAZ SKŁADOWISK PRZYJMUJĄCYCH ODPADY ZAWIERAJĄCE AZBEST (źródło: baza danych Ministerstwa Gospodarki, stan na 1 stycznia 2015 r. Rodzaj składowisk: ogólnodostępne)

Województwo	Gmina	Miejscowość
dolnośląskie	Polkowice	Trzebcz
dolnośląskie	Trzebnica	Marcinowo
kujawsko-pomorskie	Piotrków Kujawski	Bycz
kujawsko-pomorskie	Pruszków	Małociechowo
lubelskie	Chelm	Srebrzyszcze
lubelskie	Kraśnik	Kraśnik
lubelskie	Poniatowa	Poniatowa
lubuskie	Gorzów Wielkopolski	Chróścik
łódzkie	Rawa Mazowiecka	Pukinin
łódzkie	Radomsko	Płoszów
małopolskie	Tarnów	Tarnów
małopolskie	Bolesław	Ujków Stary
małopolskie	Oświęcim	Oświęcim
mazowieckie	Sierpc	Rachocin
podkarpackie	Pysznica	Pysznica
podkarpackie	Radymno	Młyny
podkarpackie	Ostrów	Kozodrza
podkarpackie	Oleszyce	Futory
podlaskie	Miastkowo	Miastkowo
podlaskie	Zambrów	Czerwony Bór
pomorskie	Chojnice	Nowy Dwór
pomorskie	Gdańsk	Szadółki
pomorskie	Kwidzyn	Gilwa Mała
pomorskie	Słupsk	Bierkowo
śląskie	Świętochłowice	Świętochłowice
śląskie	Jastrzębie-Zdrój	Jastrzębie-Zdrój
śląskie	Sosnowiec	Sosnowiec
śląskie	Knurów	Knurów
świętokrzyskie	Tuczępy	Dobrow
warmińsko-mazurskie	Elbląg	Elbląg
wielkopolskie	Konin	Konin
zachodniopomorskie	Myślibórz	Dalsze
zachodniopomorskie	Sianów	Sianów

WYKAZ PLANOWANYCH DO BUDOWY SKŁADOWISK PRZYJMUJĄCYCH ODPADY ZAWIERAJĄCE AZBEST (źródło: baza danych Ministerstwa Gospodarki, stan na 1 stycznia 2015 r.)

Województwo	Gmina	Miejscowość	Planowany rok uruchomienia
lubelskie	Włodawa	Włodawa	2020
podlaskie	Jedwabne	Korytki	2015
warmińsko-mazurskie	Bartoszyce	Wysieka	2015
zachodnio-pomorskie	Barwice	Jeziorki	2018-2025